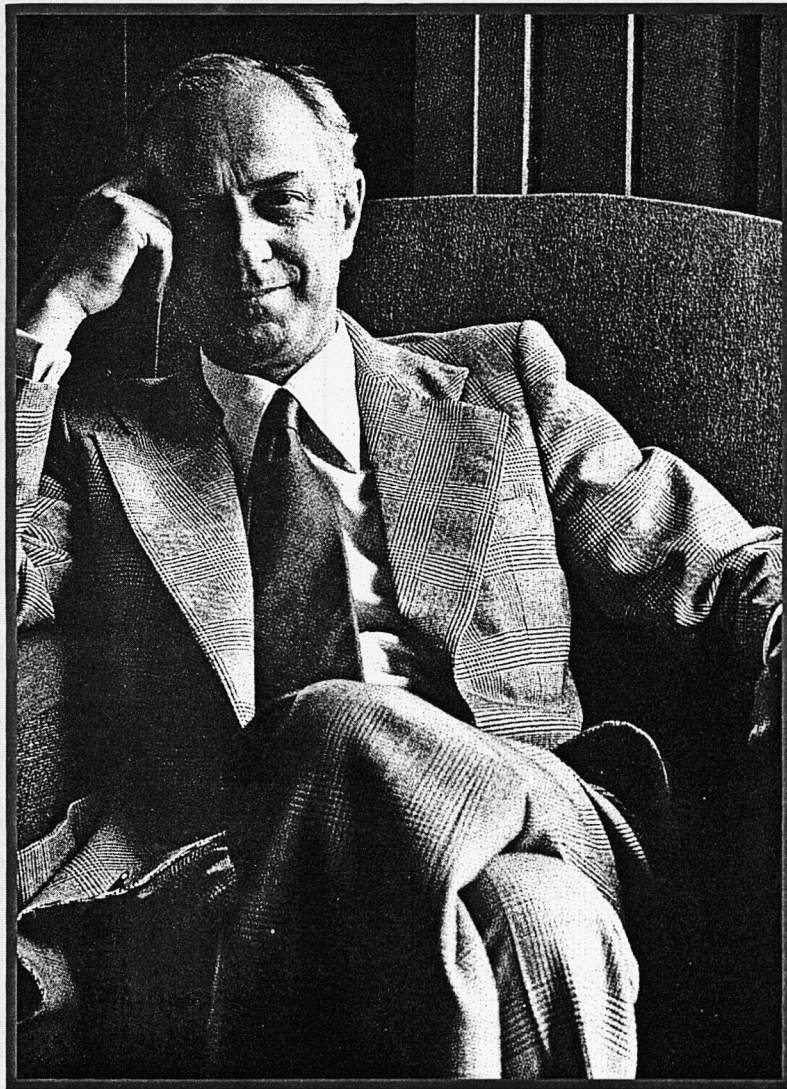


# JAUME VIDAL ALCOVER

## *Antologia poètica*



*Foto de Pilar Aymerich, cedida pel Llegat Vidal-Capmany  
(Biblioteca de la Facultat de Lletres de la URV)*

## *L'hora verda*

### ALEGRIA

¶ He inventat un horitzó?

Pilota de goma, damunt la mar plana  
bota, bota, bota!

Bota, cor, i puja, brollador d'escuma,  
entre cel i cel,  
entre somni i somni,  
entre vida i vida...

Damunt la mar plana, damunt el temps pla,  
bota cor,  
bota, vida, vida meua, bota!

L'argna no compta.

No.

¶ He inventat un horitzó!

### ALEGRIA

Mar. He dit mar. ¿No heu sentit  
volar els aucells a migdia?

Cel, He dit cel. ¿No heu tastat  
les fulls dels pins a l'alba?

Mar. No he dit mar, perquè ho die  
encara. I cel.

L'horitzó  
ple d'estimats i estimades.

¿No veis els estels ballant  
al retorn de les escumes?

LES CANÇONS DEL VI

De la lluna lluna,  
com cau el xampany!  
De la lluna bruna  
a l'estany d'estany.

Prèix color de rosa,  
pren-me l'as de cor,  
per la rosa closa  
que es mor si no es mor.

De la lluna bruna  
crits i desgavells.  
Mèl raja la pruna  
entre set crepsells.

Pren-me l'as d'espasa,  
prèix color d'argent,  
per la verda casa  
on es tanca el vent.

On el vent es tanca...  
Cèl znerzpellat,  
endoleix la branca  
de l'enamorat.

\*\*\*

Vi negre, barranc.  
Vi blanc, colomí.  
¿Qui t'haurà de dir,  
vi, la meva sang?

Traguem flors del fang  
i avui serà ahir,  
la glosa del vi,  
vi negre, vi blanc.

I allà, ran del cel,  
un broll d'al.lèluigs.  
I allà, ran del cel  
un test per florir.

Quatre-centes pluges  
i només un vi.

\*\*\*

Que et diré que sí.  
I jo et die que no.  
Una cosa així.  
Però molt millor.

No val afegir  
un plat a un tassó.  
No val beure vi  
sense afegitó.

Falcó. Colomí.  
Colomí. Falcó.  
Ja t'he dit que sí.  
I jo et die que no.

\*\*\*

¡I!  
Sí!  
No!

Penja encara.

Cau.  
Que no.

Cau la clau.  
L'aigua l'empara.  
L'aigua inventa un nou racó.

L'aigua... L'ai...  
No!  
Sí!  
¡I!

PETIT, MENUT

Pètit, mènut, el vèrs com zescaiola,  
si baixa, puja al bèc: el vèrs com un pinsà.

Jo tènia un gra d'ordi. No sé qui el sè menjà.

Pètit, mènut, el món que mou la coa,  
el món-pètit, mènut- el món, un ratolí.

¶ra die "ara vénc". I ara ja som aquí.  
Pètit mènut, viure és tènir una rosa  
que zsfollar

-pètit, mènut-

que zsfollar

-mènut, pètit-

¶na rosa: l'atzar guanyat i el tèmps pèrdut.

Pètit , mènut, pètit, mènut, pètit, mènut.



ARA

¶i, no! No em diguez que no  
durarà aquesta alegrìa!

Sol i sol i pèr a sèmpre  
sol al fons de la memòria!  
¶legria viva en mi,  
pèr a sèmpreviva, viva  
com el llumenarèt blau  
de la rondalla més llunga.

¶i, no! No em diguez que no  
durarà aquesta alegrìa!

DUES CANÇONS LLUNÀTIQUES

A Helena Blanco

1

Pierrot vaga com  
una pampaloia.  
Arlequí s'enjoia  
de goig per tothom.

Bella Colombina  
damunt una flor,  
flor de lluna, cor  
d'àngel o de nina.

I en la fronda espessa  
-fat-i-fat de faula-  
la tristor del saule  
de goig es desfressa.

Marcit i malalt,  
el meu cor se'n munta  
i es dorm en la punta  
del ciprer més alt.

2

Rossingol cantor cantor,  
rossingol cantor cantaire,  
quatre llunys té l'amor,  
ai dolor!,  
quatre llunys i un sol aire.

Rossingol trist i tot-sol,  
gira sol, que gira sola  
per un altre rossingol,  
ai!, la teva rossingola.

Però riu, rossingolèr,  
riu, que riu la primavera  
i als brancons del cirerer  
ja s'encén qualque cirera.

Rossingol cantor cantor,  
rossingol cantor de bades,  
un amant té el meu amor,  
ai amor!,  
un amant i quatre amades.

RECERS

Estic tot ple de valls: cintura, espatlles,  
aixelles, ple de valls i en elles tu,  
agombolada per a sempre.

En elles tu, més jo, desficiós,  
trenquí les cançons on la vida canta.

Tot ple de valls, tot ple i en elles tu,  
foe viu a flor de pell vers la meua ànima.

LA MARGALIDA

*A la tia Magdalena*

Na Margalideta  
fa bugada  
a l'entorn de la prada.

Si està la roba tan neta!

Renta qui renta,  
tota contenta,  
canta qui canta:  
*-Dit pellerit,  
cama , cama de rapit...-*

La rosa s'espanta:  
*-Si la roba està tan neta!*

*-...cama, cama d'arçgada...-*  
Bona bugada!  
Corr el lleixiu!

I del niu  
guaita el rapit i diu:  
*-Margalideta  
que fas bugada,  
renta, renta tota la prada...-*

*-...què en volgu d'aquesta somada?  
Set sous i mig...-*  
I la flaira  
del romaní  
ja no sap per on partir.

*-...renta l'herba, renta el riu,  
renta la lluna,  
la noninguna,  
que sempre bada, que mai riu.-*

*-Hala, ensella!  
-li respon ella-  
I a volar per altre vent!  
No és per la prada  
la bugada  
ni per la lluna  
ni pel torrent:  
¶ ca-meva hi falta gent!-*

I a cau d'orella  
la violeta  
diu a la rosa vermella:  
*-Si està la roba tan neta!-*

*-...què en volgu d'aquesta somada?  
Set sous i mig.  
Posau-la assussuaquí enmig!-*

Si la roba està tan neta!



## EL LLORETÓ

Dèl lloretó lloretó,  
èl blat mill i l'zscaiola,  
dins la gàbia color  
dè gèssamí i corriola.

Dèl lloretó lloretí,  
la ploma cossiolarè,  
filferrada, broda l'airè  
dè elívia i dèmatí.

Bèc bècoi sènsè cançó,  
i èl ficus i la donarda,  
dèl lloretí lloretó,  
sè m'èmpalmèra la tarda.

Sè m'èsgreèlla èl colorí  
i èl caramèl.lo dè mènta,  
la vida muda i contenta  
dèl lloretó lloretí.



## poemes

### CANÇÓ D'AMOR

Una vida èt donarè  
i tota la mort què èm donis  
vida l'anomenarè.

Si t'èstim ès pèrquè vull,  
voluntat assegurada:  
èstima'm d'una vègada,  
passa vida i gira full.

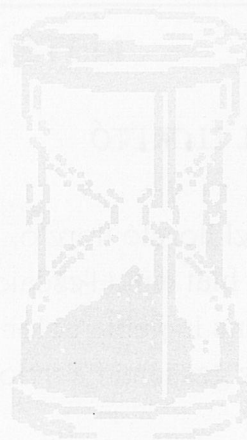
Una vida t'hè donat,  
i èl tros dè mort què èm sobrava  
i què no m'has dèmanat.

T'èstim pèrquè no èn sè més,  
i hè dè viurè d'èstimar-tè:  
ara jug aquestà carta;  
la rèsta, trumfos sobrèrs.

La vida sènèra i tu:  
pèr què no èm dónès més vida  
si vèus què n'èstie dèjú?

T'èstim, i tot s'ha acabat,  
i sèmprè t'èstima:  
nomès tène una alegrìa,  
i ès la d'haver-tè estimat.

## *el dolor de cada dia*



### ANIVERSARI

Ni poc ni molt ni gens. No m'interessa.  
No m'interessa res.  
No necessit que em consolzi  
ni cal que em venguez amb històries blaves.  
Tot és un llarg alè de pit a fora.  
I, així, ja buit de tot, no m'interessa res,  
cap mentida d'aquestes que em circumden.  
No m'interessa res. Res m'interessa.

Demà faré vint-i-set anys.

Demà farà vint-i-set anys que die i die paraulés i sent i sent paraulés,  
vint-i-set anys que bze -o que vull bzurç- gingbra o ron,  
a vzurç si a força de sue pue dir la frase enginyosa,  
vint-i-set anys que fum -o vull fumar- tabac anglès,  
per elourç'm mēditant la inutilitat.

Vint-i-set anys farà que adorn de lluentons aqueste cosa grisa que en diuen pensament,  
vint-i-set anys que die "ai! ai!", sabent que això no té mai conseqüències,  
vint-i-set anys que vull, que eze, que mir per on s'amaguen  
una sèrie de coses que no sabria explicar.

Vint-i-set anys. Demà farà vint-i-set anys, que són dies i més dies i horçs,

[i tantès horçs i minuts, una infinitat de minuts i segons,

i són vint-i-set anys que cada dia i cada hora, minut, segon,

vull començar, començ -em parèix que començ-,

però tot d'una acab i no arrib mai a començar de vzers.

Vint-i-set anys, demà farà vint-i-set anys que faig, o que no faig, que intent l'amor.





Envant, fill meu! I més envant. Jo dic: "Envant!".  
I enrera. I jo m'empeny, m'empenyen. Sent: "Enrera!".  
I ho sent allà dèdins on tot és ple d'amagatalls,  
ho sent darrera una cortina que es descorre.  
Enrera. Sent: "Enrera",  
i ja no hi ha res a fer.

Ja només són vint-i-set anys tirats a la cuneta,  
vint-i-set anys bessons o vint-i-set formiguers,  
una trista taringa que no sé qui condueix,  
una obscura taringa de sons,  
una son llarga, llarga, despietadament monòtona,  
sense un mal somni que hi suri pel record o per la vida,  
no ja sense una flor: sense una espina,  
sense una mort fecunda,  
sense una aurora que arribi a madurar.

Amics vint-i-set anys,  
vint-i-set anys avorrits meus, horts sense fruita,  
nits sense un ull obert, sense un sol peu que avanci.  
Demà farà vint-i-set anys que em diuen "aquí i aquí dçà",  
que em diuen "ets així", i jo m'ho crec,  
perquè sempre he guaitat,  
perquè només he mirat la bençitura de dçora,  
sense preocupar-me de si els ulls arrelaven endins,  
solament preparant cossiolts  
per a les paraules fluorescents de l'èlegi.



Un, dos, tres... Ai, pobre de mi que compt vint-i-sèt anys!  
Vint-i-sèt xifres mortes, o més: inexistents.  
Perquè són vint-i-sèt anys com a vint-i-sèt onzes,  
que vénen, que se'n tornen i que tornen venir,  
així, i sempre així, envant i enrera, sense possibilitat d'arribada.  
Perquè tot és petit, tot esquifit; la mort, una morteta;  
la vida, un estar sempre a cent erzuers,  
temptat i retemptat i atret i rebutjat i donat tot i fuit,  
i sense força sempre,  
sense coratge i sempre  
sense aquella ardidosa que fa traçar línies rectes.

Vint-i-sèt anys, Senyor!  
Vint-i-sèt anys a la punta d'un llapis que no escriu,  
vint-i-sèt anys tudats,  
vint-i-sèt anys al marge del temps, sense conèixer-lo,  
sense festejar el temps i trèure-li una rosa,  
vint-i-sèt anys perdut o duit d'aquí i d'allà,  
malmenat o amoixat per mans i mans externes, fins esmicar-me, fàcil, jo  
[que mai he estat de pedra..

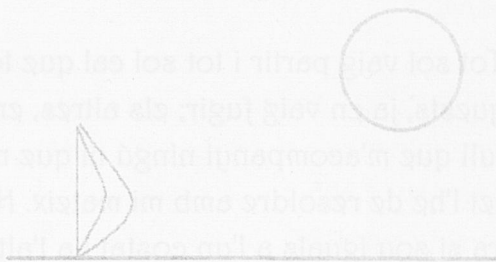
No. No m'interessa res.  
Ni poc ni molt ni gens. Res m'interessa.  
Però erid, ara erid, ara aixec aquest erit que jo ignorava.  
Escoltu-me! Jo sign aquest vint-i-sèt cossiols on no hi arrelen ni els geranis.  
Jo m'acús, jo em confés de buidors i lètgars.  
Però erid, erid i vol -oh, erit meu!- amb aquesta paraula  
tantes vegades dita, que mai he sabut dir perquè no l'entenia.  
Escoltau-me! Jo die, jo, drèt sobre els meus vint-i-sèt anys,  
erid, cap envant, jo erid encara:  
"Vida!"

## dos viatges per mar

*Per aquell brot d'espigol que em donares  
em perfumes la vida des del trauc.*

### BONA NIT A JUNE

Ja que t'en vas, els besos,  
amor, ni mig promesos,  
ara que tomba el vent sobre la mar,  
allà, als teus cels defesos,  
en retirar-te a somiar,  
deixa'm els ulls empesos  
sols que jo pugui entrar.



### sonets a eurídice

*Douce, belle, amouruse  
et bienfleurante Rose*  
Ronsard

Alegria, alegria d'alegriès!  
Vet ací, amor, que m'ha renovellat  
la cançó d'altre temps i, així, m'has dat  
hostalatge a les teves rodalies.

Si abans comptava lentament els dies,  
hoste del goig, avui m'he descomptat:  
anys enllà, fums i tràngols de l'edat,  
plenitud, alegria d'alegriès!

El món és ben sençer, no té preat:  
s'han encetat les negres llunyanies  
i el sol s'emprèn de tot el seu esclat.

Bella, arreu, la florida dels migdies!  
Jo hi he collit la rosa i m'ha bastat:  
alegria, alegria d'alegriès!

*Halçine contre halçine*  
Ronsard

Aquí voldria jo tenir-te, al llit,  
on la font de la pena s'esgarria,  
angúnia de tot, malenconia  
acumulada als angles de la nit.

Aquí voldria jo que el meu profit  
de vida maduràs, aquí voldria  
reposar per a sempre l'alegria  
i ella només, aquí, pit contra pit

i boca contra boca, fecundíssim  
el nostre greu contacte i l'abandó  
de l'esperit, de sobte menudíssim,

de sobte immens, aquí, quan la llçor  
de la vasta esperança ens repartísim:  
a tanta destrepança, tant amor.

## *el fill pròdig*

### EL FILL PRÒDIG PREN CÀRREC DE LA SEVA CULPA

No. Tot sol vaig partir i tot sol cal que torni.  
(D'aquests, ja en vaig fugir; els altres, en fuig ara.)  
No vull que m'acompanyi ningú ni que m'esperin.  
El plèt l'he de resoldre amb mi mateix. No és culpa  
vostra si sou iguals a l'un costat i a l'altre.  
El diferent som jo: la culpa és tota meua.  
No faré cap retrèt a ningú: ni a tu, pare,  
que plorés i t'en rzeix de la rzeança aquella,  
ni a tu, germà conformè, que tens les claus de casa  
i tems per la salut de la hisenda.

Jo era

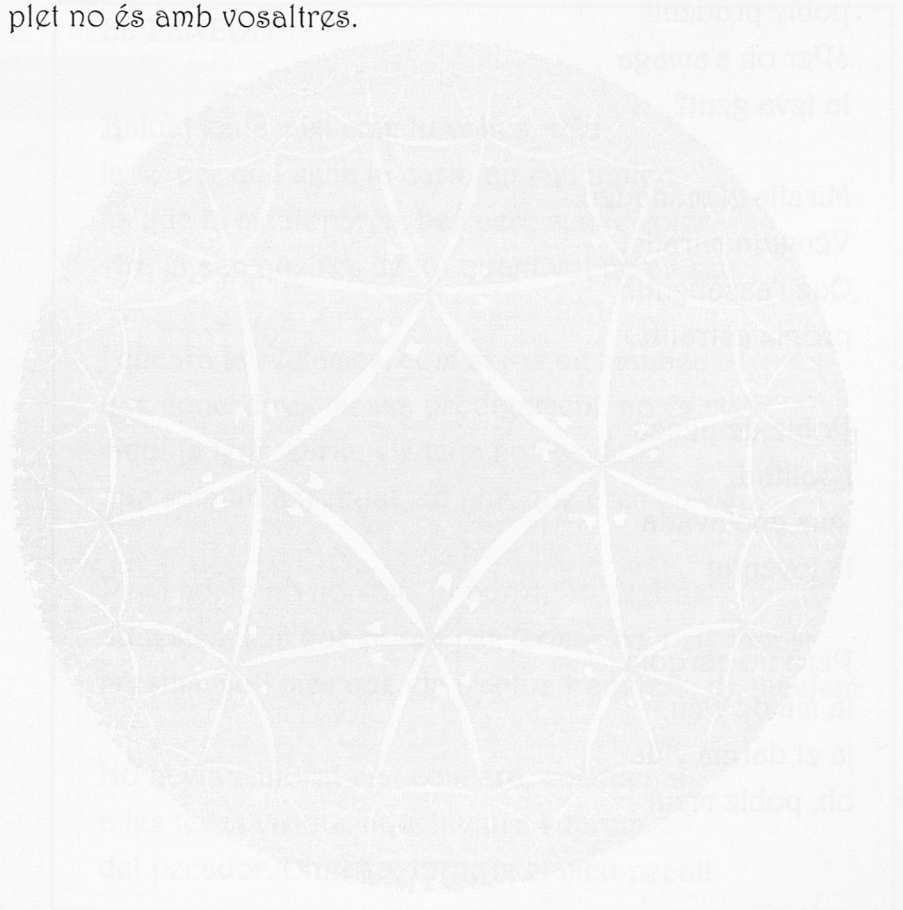
com un cabrit orat, senyor sol del meu somni.  
No tenia res més. Però això ho defensava  
amb la carn com un gel i l'esperit en punta.  
Per comès i turons, feliç, ho veia erèixer;  
talment un xaragall, del puig més alt rajava;  
com un batze alat, amb l'oratge venia,  
venia i romania, poruc, dins els meus braços.  
Qualque vegada us en parlava. No em sentíeu.  
Tota la vida, vasta, plena de llums i d'ombres,  
bategant de promeses, preguntes que revelen,  
allà, dins el seu cor, respostes acabades,  
tot l'univers vivent i les coses, tan dòcils,  
no era per a vosaltres més que tenir una casa,  
el menjar assegurat i el llit en companyia.

EL REBEL

A Joan Miralles

Vaig fugir. Mè n'anava a fer carn el meu somni  
i que fos l'acabada resposta de tot dubte.  
Però pots ser téniu raó. Allà hi havia  
el món, igual que aquí, la vida pura i sola:  
ningú en sabia res, tampoc, i jo hi deixava  
martiris de la carn, per aquella ceguesa,  
i també bocins d'ànima. En vaig tornar més pobre.

¿Com us podré parlar, si ja no sé què dir-vos,  
parets, germans, amics, oh, feliç gent segura!,  
d'això que em du i em torna, temptat fins a l'entranya,  
sense prometre més que un infinit silenci?  
Deixau-me estar tot sol fins que el silenci brulli.  
Si us basta haver viscut amb mi un tros de vida,  
amb tot el seu tramat d'amors i malla espessa  
que no deixa passar més que la faramalla,  
ara no supliqueu a favor meu ni en contra.  
Deceantau-vos, germans: el plèi no és amb vosaltres.



## terra negra

### CANÇÓ

Sol entre els pobles,  
tu, poble meu,  
vius sense vida,  
vius de manlleu.

Sol entre els pobles,  
tot t'ho han negat:  
la veu, la ràbia,  
fins al combat.

Orells sordes,  
cara de mort.  
I tu els contzestz  
amb un record.

Surt a la plaça,  
poble prudent!  
¿Per on s'amaga  
la teva gent?

Miralls et manquen.  
Vénguin miralls!  
Que t'assabentin  
propis estralls.

Poble de penes  
i solitud,  
tens enclavada  
la joventut.

Però no cerquis  
la mà de Déu;  
ja et darem vida,  
oh, poble meu!

## sonets alexandrins

EL REBEL

A Joan Miralles

l'heu perdut, entre tots, la norma i el senteri,  
i allò que anomenàveu raó ja no té nom;  
el seng, com aigua de les mans, no sabreu com,  
se us ha escapat, o bé n'heu fet un pur dieteri.

¿Com no voleu que s'exempli, com un erit, els meus braços,  
creant vus que em responguin, cossos que omplin tant buit,  
en aquest món on som per un vostre deuseit,  
perquè ni de pensar no heu estat mai capaços?

Però ni això és possible, mentre sigueu aquí,  
ocupant un espai sense fer-ne la mida.  
Parlant-vos, esdevéne el meu propi botxí:

jo, darrera deixalla del vell ordre malmès.  
I és que l'heu tan ben fet, aquest món del no res,  
que s'hi glaça l'amor i s'hi fa por la vida.

### EL PENEDIT

Baldat estic, així com tu voligs, Déu.  
Ja sé per què vivia la carn tan mal a pler:  
és que la me donarés, ben cert, sense voler.  
Ara ja sap que res de tot quant vol no és seu.

I encara la reclamés, com si fos un manlleu  
que concedirés massa pròdigament, no és ver?  
Aquí la tens. Diran els teus homes de fe  
que som un assenyat, un pur, que erex en Déu.

Però no, jo no ho som, ni pur ni bo segons  
aquestes lleis que poses per fermar curt els móns:  
m'estim molt més que em tractin, iracunds, de blasfem.

No havia enyorat mai com ara, encadenat  
a les teves virtuts, aquell viure suprem  
del peccador. Oh, Déu, torna'm el meu peccat!